

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів
і природокористування України

Кафедра обліку та оподаткування

Уманський національний університет

Кафедра обліку і оподаткування

СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції з бухгалтерського обліку

(присвячена 125-річчю з Дня народження
РОГАЧЕНКА СЕРГІЯ МИКИТОВИЧА)

16-17 жовтня 2025 року

м. Київ – м. Умань

УДК 657.1:336.21:330.35
C40

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету економіки і підприємництва Уманського національного університету
(протокол № 2 від 12.11.2025 року)*

Редакційна колегія:

Юрій ЦИМБАЛЮК – канд. екон. наук, доц., співголова оргкомітету конференції (відповідальний редактор); Андрій МУЗИЧЕНКО – канд. екон. наук, доц., співголова оргкомітету конференції (відповідальний редактор); Людмила МЕЛЬНИК – д-р екон. наук, проф.; Володимир ЛИТВИНЕНКО – канд. екон. наук, доц.; Тамара КУЧЕРЕНКО – д-р. екон. наук, проф.; Любова ГУЦАЛЕНКО – д-р. екон. наук, проф.; Наталія КУЗИК – канд. екон. наук, доц.; Катерина ШЕВЧУК – канд. екон. наук, доц. (секретар оргкомітету); Галина АНІЩЕНКО – канд. екон. наук, доц. (секретар оргкомітету).

Автори розміщених у збірнику матеріалів висловлюють свою власну думку та несуть відповідальність за достовірність інформації

C40 Система бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та оподаткування в умовах сталого розвитку: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-17 жовтня 2025 р., м. Київ – м. Умань), 2025. 276 с.

Збірник матеріалів конференції містить доповіді науковців, фахівців-практиків, представників академічної спільноти, які були розглянуті на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Система бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та оподаткування в умовах сталого розвитку», присвяченій 125-й річниці з Дня народження провідного науковця з бухгалтерського обліку та фундатора облікової аграрної наукової школи – РОГАЧЕНКА Сергія Микитовича, що відбувалась 16-17 жовтня 2025 року в м. Київ – м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання розвитку бухгалтерського обліку, його значення для управління підприємством, сучасного стану й проблем оподаткування, контролю й аудиту бізнес-процесів, економіки і розвитку підприємництва в умовах глобалізаційних змін.

УДК 657.1:336.21:330.35

© Національний університет
біоресурсів і природокористування
України, 2025
© Уманський національний
університет, 2025

ЗМІСТ

Секція 1. СПАДЩИНА ТА НОВАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ НАУКИ	10
<i>ДЕРІЙ Василь.</i> Роль особистості Рогаченка Сергія Микитовича у розвитку української облікової наукової школи та формуванні її характерних ознак	10
<i>ЖУК Валерій, ВАСИЛІШИН Станіслав.</i> Стан вітчизняного інституту бухгалтерського обліку та передчасність запровадження ЄДКІ в його освітній складовій	14
<i>ЖУК Валерій, НЕЖИД Юлія.</i> Академічна основа розвитку кафедри обліку та оподаткування ЗВО аграрного спрямування	17
<i>КУЧЕРЕНКО Тамара.</i> Науково-практичний доробок С.М. Рогаченка у становленні бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств	19
<i>МЕЛЬНИК Людмила.</i> Внесок науково-педагогічної школи Уманського національного університету в розвиток обліку та оподаткування	22
Секція 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У СВІТЛІ СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: КОНЦЕПЦІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ	26
<i>ANDRUSIAK Vasyl, ONYSHCHENKO Anna.</i> Theoretical aspects of fixed assets accounting	26
<i>АНИЩЕНКО Галина.</i> ESG-фактори розвитку бухгалтерського обліку та звітності	28
<i>АТАМАНЮК Анна.</i> Адаптація обліку грошових коштів до викликів невизначеності та цифровізації	30
<i>ВОЛЯК Леся.</i> Цифрові нематеріальні активи в агросекторі	32
<i>ГУМЕННА-ДЕРІЙ Марія, СКОРОХІД Володимир.</i> Аналіз розвитку підприємств малого бізнесу в Україні та нормативно-правове забезпечення організації обліку в них	34
<i>ГУЦАЛЕНКО Любов, ТРОХИМЕЦЬ Богдан.</i> Оподаткування контрольованих іноземних компаній як обов'язкова передумова євроінтеграції України	36
<i>ДЯЧЕНКО Марія.</i> Облік та аудит розрахунків з іноземними контрагентами в умовах глобальної фінансової нестабільності	38
<i>ЖУКОВА Євгенія.</i> Інтеграція національної системи бухгалтерського обліку з правовим полем Європейського Союзу	40
<i>ЗАСАДНИЙ Богдан, КОНОВАЛЕНКО Наталія.</i> Облікова складова у моделі інтегрованих систем фінансового управління (IFMIS) в державному секторі	42
<i>КОЗИЦЬКА Наталя.</i> Формування облікової політики інституцій громадянського суспільства у світлі сучасних викликів вітчизняної економіки	44
<i>МАТРОС Олена.</i> Особливості обліку та оподаткування соціальних гарантій військовослужбовців у воєнний період	46

<i>МОЛДОВАН Мирослав. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємств аграрного бізнесу</i>	48
<i>ПАНЧЕНКО Ольга, СКУРАТОВ Олексій. Облік експортно-імпортних операцій агропідприємств</i>	50
<i>ПОЛІЩУК Олег. Облікове забезпечення аграрного сектору в умовах сьогодення</i>	53
<i>РЕЗНІЧЕНКО Роман, КОВАЛЬ Любов. Удосконалення методики обліку фінансових результатів аграрних підприємств у контексті сучасних викликів</i>	55
<i>УЛЬЗУТУЄВА Аліна. Цифровізація у сфері податкового обліку: нові можливості для державного сектору</i>	57
<i>ХОМОВИЙ Сергій, ТОМІЛОВА-ЯРЕМЧУК Надія. Електронні активи та новітні технології в сьогоденні бухгалтерського обліку</i>	59

<i>Секція 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: ПРОБЛЕМИ ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ</i>	62
<i>ANDRUSIAK Vasyl. Theoretical aspects of inventory accounting</i>	62
<i>БЕХТІР Вікторія. Напрями вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління розрахунками з оплати праці</i>	63
<i>БОРОТА Анна, УМАНСЬКА Вікторія. Напрямки та шляхи поліпшення складання та аналізу фінансової звітності підприємств</i>	65
<i>БОРОХОВИЧ Катерина. Облік валютних операцій у системі управління зовнішньоекономічною діяльністю аграрного підприємства</i>	67
<i>ВОЗНЯК Ростислав-Ярослав. Роль бухгалтерської звітності у забезпеченні сталого розвитку підприємства</i>	69
<i>ВОЙЧЕНКО Діана. Роль обліку запасів у формуванні інформаційної бази підприємства</i>	72
<i>ГЕРШМАН Юрій. Інтегроване мислення як чинник трансформації обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством</i>	74
<i>ГУРЕНКО Тамара. Проблеми бухгалтерського обліку в управлінні підприємством</i>	76
<i>КОСТЯКОВА Анна, СВЕРГУН Сергій. Аналітично-облікові аспекти фінансової звітності підприємств реального сектору економіки</i>	78
<i>КОСТЯКОВА Анна, ШКІНДЕР Анастасія. Методологічні засади обліку витрат і калькулювання собівартості продукції в реальному секторі економіки</i>	80
<i>КРАВЕЦЬ Дарина. Теоретичні засади обліково-аналітичного моніторингу економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств</i>	82
<i>МАНДЯК Анна. Аналіз структури та динаміки активів за даними Балансу (Звіту про фінансовий стан)</i>	84
<i>МЕЛЬНИК Анна. Організація обліку, контролю і аналізу продукції лісового господарства</i>	86

єдиної стратегії цифровізації бухгалтерського обліку. У цьому контексті вагому роль відіграють міжнародні ініціативи, зокрема програма **EU4PFM**, що сприяє модернізації інформаційної інфраструктури та інтеграції державних фінансових систем.

Список використаних джерел

1. Барановська Т. В. Автоматизація бухгалтерського обліку: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Економіка і держава*. 2023. №4. С. 54–58.
2. EU4PFM – Європейський Союз для підтримки управління державними фінансами в Україні. URL: <https://eu4pfm.com.ua/>
3. Семенюк Н. В. Розвиток цифрових технологій у державному секторі економіки України. *Фінанси, облік і аудит*. 2022. №2. С. 71–76.

ЕЛЕКТРОННІ АКТИВИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СЬОГОДЕННІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Хомовий С.М.

к.е.н., доцент,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Білоцерківський національний аграрний університет

Томілова-Яремчук Н.О.

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Білоцерківський національний аграрний університет

З винаходом інноваційної технології «block chain» постало питання про можливість її застосування для цілей бухгалтерського обліку та контролю. За останні декілька років дана технологія значно розвинулася і стала придатною для використання на рівні підприємств, та характеризується такими переваги як: безпека, прозорість, довіра, конфіденційність.

Згідно зі звітом всесвітньо-визнаної компанії «Jupiter Research», впровадження блокчейну дозволить банкам та організаціям скоротити витрати більш ніж на 11% та реалізувати економію на транскордонних розрахункових операціях до кінця 2030 року на суму приблизно у розмірі до 27 мільярдів доларів. Вже на сьогоднішньому етапі розвитку система блокчейну Ethereum продемонструвала ефективну економіку, створивши більш ніж 10-кратне зменшення витрат порівняно з існуючими технологіями [1, С. 376].

Також блокчейн може оптимізувати банківські та кредитні операції, знижуючи ризик недобросовісних контрагентів. Таким чином, на відміну від сьогоднішньої практики ведення обліку, коли для з'ясування достовірності інформації необхідно робити зустрічну перевірку у різних суб'єктів господарювання, документально задіяних у виготовленні, придбанні або зміні досліджуваного активу, при роботі з блокчейном достатньо мати лише доступ до копії реєстру (рис. 1).

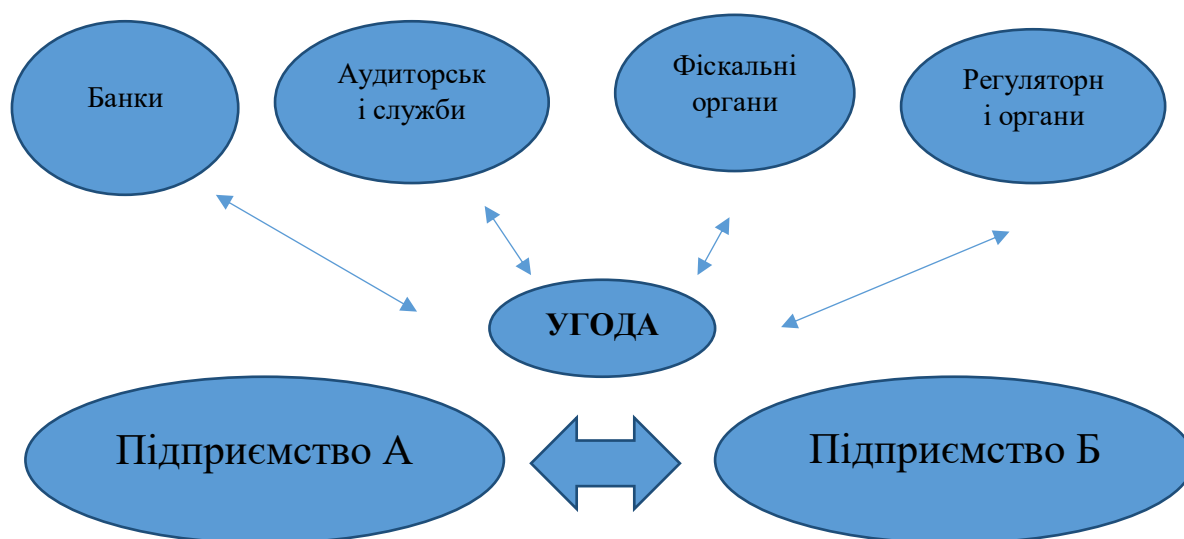

Рис. 1. Технологія обробки, збереження, передачі та накопичення інформації із застосуванням блокчейн.

Фактично кожна угода з використанням такої технології стає за рівнем достовірності як нотаріально засвідчена [2, С. 139], тому довіра до такої інформації набуває найвищого рівня.

Розвиток цифрової економіки зумовив також появу нового об'єкта бухгалтерського обліку – віртуальних активів, яскравим представником яких є криптовалюта. Серед основних особливостей криптовалют виділяють: існування виключно в електронній формі; відсутність статусу законного платіжного засобу; відсутність сталої вартості та статусу об'єкта обліку.

Проте на сьогодні в Україні не існує жодного затвердженого стандарту бухгалтерського обліку, який би визначав порядок її відображення [3]. З огляду на це, сучасні науковці [4, С. 49] вважають, що цифрова валюта може мати ознакам активу, що дозволяє проаналізувати її у межах існуючих МСБО.

У наших дослідженнях, ми виокремили та проаналізували деякі нормативні положення, що можуть регулювати облік крипто валют в Україні як:

1. Грошові кошти або їх еквіваленти (регулюється МСБО 7). Незважаючи на назву, криптовалюти не можуть бути ідентифіковані як гроші для цілей бухгалтерського обліку, оскільки вони не є загальноприйнятим засобом обміну та не відповідають критеріям грошових еквівалентів через свою високу волатильність.

2. Фінансові активи (регулюється МСБО 32). Теоретично криптовалюта може розглядатися як фінансовий актив, проте вона не в повній мірі відповідає визначенню фінансового інструменту, оскільки не має права на отримання грошових коштів від суб'єктів господарювання.

3. Інвестиційна нерухомість (регулюється МСБО 40). Незважаючи на популярність такої точки зору, відповідно до сьогоденного законодавства криптовалюта не може бути віднесена до інвестиційної нерухомості, оскільки не має ознак матеріального активу.

4. Нематеріальні активи (регулюється МСБО 38). Криптовалюта відповідає визначенню нематеріального активу, оскільки є ідентифікованою, не має фізичної форми та не підпадає під категорію монетарних активів.

Отже використання у бухгалтерському обліку технології «block chain» підвищує рівень достовірності інформації, проте для правильного ведення таких об'єктів як криптовалюта в Україні, потрібне законне їх визнання.

Список використаних джерел

1. Jena, R.K. Investigating accounting professionals' intention to adopt blockchain technology. *Review of Accounting and Finance*, 2024. No. 23(3), P. 375–393. URL: <https://doi.org/10.1108/RAF-06-2023-0185>

2. Попівняк Ю.М. Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку й аудиті: сучасний стан, можливості та перспективи застосування. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3(89). С. 137–144. [https://doi.org/10.26642/ema-2019-3\(89\)-137-144](https://doi.org/10.26642/ema-2019-3(89)-137-144)

3. Про віртуальні активи: Закон України від 2023 № 2074-IX (не набрав чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>

4. Петришин Л.П. Віртуальні активи як новий об'єкт обліку. Збірник тез звітної наукової конференції Львівського національного університету імені Івана Франка (електронне видання) : Секція факультету управління фінансами та бізнесу, (Львів, 1-8 лютого 2024 р.). Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2024. С. 48-51.

Наукове видання

**СИСТЕМА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ,
КОНТРОЛЮ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції
16-17 жовтня 2025 р.
(м. Київ – м. Умань)**

Відповідальний редактор – Юрій ЦИМБАЛЮК
Відповідальний редактор – Андрій МУЗИЧЕНКО
Відповідальний секретар – Катерина ШЕВЧУК
Відповідальний секретар – Галина АНІЩЕНКО

*Видається в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за
зміст матеріалів. Автори вміщених матеріалів висловлюють свою власну
думку, яка не завжди збігається з позицією редакції.*

Комп'ютерне верстання – Галина АНІЩЕНКО